

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Договору між Україною і Республікою Сенегал
про правову допомогу у цивільних та кримінальних справах

Верховна Рада України постановляє:

Договір між Україною і Республікою Сенегал про правову
допомогу у цивільних та кримінальних справах, вчинений 17 червня
2013 року у м. Дакар, який набирає чинності через тридцять днів
після обміну ратифікаційними грамотами, ратифікувати (додається).

Президент України

П. ПОРОШЕНКО

М. Київ
2 вересня 2015 року
№ 661–VIII

**Договір
між Україною і Республікою Сенегал про
правову допомогу у цивільних та кримінальних справах**

Україна та Республіка Сенегал, далі – «Договірні Сторони»,
бажаючи зміцнювати дружні відносини, що існують між двома
державами,

визнаючи особливу важливість забезпечення найширшого
ефективного взаємного співробітництва між двома державами у цивільних
та кримінальних справах на основі взаємної поваги, суверенітету та
рівності,

Домовились про таке:

**Глава I
Загальні положення**

**Стаття 1
Обов'язок надавати правову допомогу**

Договірні Сторони зобов'язуються взаємно надавати на запит
найширші заходи правової допомоги у цивільних та кримінальних справах.

**Стаття 2
Правовий захист**

1. Громадяниожної з Договірних Сторін користуються на території
іншої Сторони таким самим правовим захистом, який надається
громадянам останньої, стосовно своїх особистих і майнових прав.

2. Громадяни будь-якої з Договірних Сторін мають право вільного
доступу до судових органів іншої Сторони для здійснення та захисту своїх
прав.

3. Пункти 1 і 2 цієї статті застосовуються також до юридичних осіб,
які були створені відповідно до законодавства будь-якої з Договірних
Сторін і мають своє місце знаходження на території однієї з них.

**Стаття 3
Застава «judicatum solvi»**

1. На громадян будь-якої з Договірних Сторін, які постають перед
судом іншої Договірної Сторони, не накладається жодної застави чи

~~заявлатку будь-якого характеру через їх статус іноземців або через відсутність постійного місця проживання чи перебування в країні останньої.~~

2. Пункт 1 цієї статті застосовується також до юридичних осіб, які були створені відповідно до законодавства будь-якої з Договірних Сторін і мають своє місце знаходження на території однієї з них.

Стаття 4 **Правова допомога,** **звільнення від судових витрат або їх зменшення**

1. Громадяни однієї Договірної Сторони користуються на території іншої Договірної Сторони правовою допомогою, пільгами щодо звільнення від судових витрат чи їх зменшення на тих самих умовах, що і її громадяни, відповідно до законодавства Договірної Сторони, у якій запитується допомога.

2. Правова допомога може бути надана на будь-якій стадії провадження у справі, включаючи стадію виконання рішення.

3. Для цілей застосування пункту 1 цієї статті документ про фінансове, сімейне і/або особисте становище заявитика, видається у відповідному випадку компетентним органом країни його громадянства або місця постійного проживання. Цей документ видається дипломатичним представництвом або консульською установою його країни, що має територіальну компетенцію, якщо заявник проживає у третій країні.

Стаття 5 **Звільнення від легалізації**

1. Документи, що передаються компетентними органами Сторін при застосуванні цього Договору, звільняються від легалізації у будь-якій формі, якщо вони підписані та скріплені печаткою органу, який видав їх в рамках своїх повноважень. Копії таких документів повинні бути належним чином засвідчені відповідно до законодавства кожної із Договірних Сторін.

2. Згадані документи, видані відповідно до законодавства однієї з Договірних Сторін, мають на території іншої Договірної Сторони таку ж доказову силу, що і відповідні документи, видані у цій Стороні.

Стаття 6 **Центральні органи**

1. Для цілей цього Договору центральними органами Договірних Сторін є:

- для України - Генеральна прокуратура (щодо запитів органів досудового слідства) і Міністерство юстиції (щодо запитів судів);
- для Республіки Сенегал – Генеральний прокурор при Апеляційному Суді (щодо запитів органів досудового слідства) і Міністерство юстиції (щодо запитів судів).

Кожна Договірна Сторона інформує іншу Договірну Сторону про будь-які зміни своїх центральних органів.

2. Запити компетентних органів про правову допомогу відповідно до цього Договору направляються безпосередньо центральним органом запитуючої Сторони до центрального органу запитуваної Сторони.

3. У термінових випадках запити можуть передаватись через Міжнародну організацію кримінальної поліції (Інтерпол).

Стаття 7 **Обмін інформацією і документами**

Центральні органи Сторін здійснюють на запит обмін інформацією та документами стосовно цивільного та кримінального законодавства.

Глава II **Правова допомога**

Стаття 8 **Обсяг правової допомоги**

1. Правова допомога охоплює вручення судових документів, виконання процесуальних дій, таких як:

- отримання показань або заяв осіб;
- проведення огляду і одержання доказів;
- обмін документами про цивільний стан;
- встановлення місцезнаходження осіб чи їх ідентифікацію;
- тимчасову передачу осіб, які тримаються під вартою, як свідків;
- надання доказів, включаючи предмети та документи;
- виконання запитів про обшук та виїмку;
- здійснення заходів щодо заморожування активів, арешту та конфіскації майна і доходів, одержаних злочинним шляхом та іншу допомогу, яка не суперечить законодавству запитуваної Сторони.

2. Правова допомога надається незалежно від того, чи є діяння злочином згідно із законодавством запитуваної Сторони та з урахуванням умов, передбачених у статті 11 цього Договору.

Стаття 9

Відмова або відстрочка у наданні правової допомоги

1. У наданні правової допомоги може бути відмовлено, якщо:

а) на думку запитуваної Сторони виконання запиту може зашкодити її суверенітету, національній безпеці або публічному порядку;

б) запит стосується злочину, у зв'язку з яким щодо особи здійснюється переслідування, особу було засуджено або виправдано у запитуваній Стороні;

2. Запитувана Сторона може відкласти виконання запиту, якщо таке виконання може зашкодити розслідуванню або судовому розгляду, що здійснюють її компетентні органи.

3. Перед відмовою у задоволенні запиту або перед відстрочкою його виконання запитувана Сторона через центральний орган:

- негайно інформує запитуючу Сторону про причини відмови або відстрочки виконання запиту;

- проводить консультації із запитуючою Стороною з метою вирішення, чи правова допомога може бути надана у строки та на умовах, які запитувана Сторона вважає необхідними.

Якщо Договірні Сторони погодили такі строки та умови, вони забезпечують їх дотримання.

Стаття 10

Форма та зміст запиту про правову допомогу

1. Запит має бути складений у письмовій формі, належним чином підписаний та скріплений печаткою компетентного органу.

2. Запит повинен містити наступне:

а) називу запитуючої установи;

б) реквізити справи, якої стосується запит;

с) предмет та підставу звернення із запитом.

3. У разі необхідності запит може також містити:

а) ідентифікаційні дані, дату народження та місцезнаходження будь-якої особи, від якої слід отримати показання;

б) ідентифікаційні дані, дату народження та місцезнаходження особи, якій належить вручити документ, її процесуальний статус у справі, стосовно юридичних осіб – вид, назва і юридична адреса;

с) будь-яку інформацію про особу, яку необхідно ідентифікувати або місцезнаходження якої слід встановити;

д) точний опис місця, яке необхідно обшукати, та майна, виймку якого необхідно здійснити;

е) опис будь-якої спеціальної процедури, про яку просить запитуюча Сторона і якої слід дотримуватись при виконанні запиту;

f) перелік запитань, які мають бути поставлені особі, зазначеній у запиті;

g) виклад підстав вважати, що доказ може знаходитися на території запитуваної Сторони, якщо запит стосується отримання або вилучення речових доказів;

h) причини, у зв'язку з якими вимагається передача особи, яка тримається під вартою, та дата її повернення;

i) у разі запиту про заморожування активів, арешт або конфіскацію майна і доходів, одержаних злочинним шляхом:

- докладний опис такого майна і таких доходів, у тому числі їх місцезнаходження;

- опис доказів того, що гроші або майно є доходами, одержаними злочинним шляхом.

j) перелік документів, що додаються, якщо необхідно.

4. Запит може також містити будь-яку іншу інформацію, яка може бути повідомлена запитуваній Стороні та сприятиме виконанню нею запиту.

5. Якщо запитувана Сторона вважає, що інформація, надана у запиті, є недостатньою для забезпечення його виконання, вона може запитати додаткову інформацію.

6. Якщо запит, що надійшов, складений з порушенням вимог цього Договору, його повертають запитуючому компетентному органу для належного оформлення.

Стаття 11

Виконання запиту про правову допомогу

1. Центральний орган запитуваної Сторони забезпечує виконання запиту без необґрунтованих затримок та відповідно до законодавства запитуваної Сторони.

2. На прохання, висловлене запитуючою Стороною, запитувана Сторона повідомляє їй дату та місце виконання запиту.

3. За згодою запитуваної Сторони посадові особи компетентних органів запитуючої Сторони та сторони процесу можуть бути присутніми при виконанні запиту.

4. Якщо запитуюча Сторона чітко заявить, що запит повинен виконуватись за спеціальною процедурою, запитувана Сторона виконує таке прохання, якщо це не суперечить її законодавству.

5. Центральний орган запитуваної Сторони безвідкладно інформує центральний орган запитуючої Сторони про результати виконання запиту.

6. Якщо запит не може бути виконано, запитувана Сторона повідомляє запитуючу Сторону про причини невиконання або відмови та повертає запит разом з документами, що до нього додаються.

Стаття 12

Вручення процесуальних документів

1. Запитувана Сторона відповідно до свого законодавства здійснює вручення процесуальних документів, переданих з цією метою запитуючою Стороною.

2. Запит про вручення виклику пересилається запитуваній Стороні не менше як за 60 днів до дати, встановленої для явки. У термінових випадках Договірні Сторони можуть не застосовувати цю вимогу.

3. Запитувана Сторона надсилає запитуючій Стороні підтвердження про вручення процесуальних документів із зазначенням дати вручення та з підписом особи, яка отримала документи. Якщо адресат відмовляється одержати документ або поставити підпис, це зазначається у підтвердженні. Якщо вручення неможливо здійснити, запитуючу Сторону без зволікань повідомляють про обставини, що перешкоджають врученню.

Стаття 13

Показання на території запитуваної Сторони

1. Будь-яка особа, яка перебуває на території запитуваної Сторони та від якої запитуються показання відповідно до цього Договору, може бути зобов'язана з'явитися до компетентних органів останньої для дачі показань або надання документів чи інших доказів.

2. Особа може відмовитися від дачі показань, якщо законодавство запитуваної або запитуючої Сторони вимагає або дозволяє такій особі за подібних обставин відмовитися від дачі показань.

Стаття 14

Показання на території запитуючої Сторони

1. Якщо запитуюча Сторона вирішить, що присутність особи у компетентних органах на її території є необхідною для дачі показань у цивільній або кримінальній справі, вона про це зазначає у своєму запиті про вручення виклику. Запитувана Сторона інформує про це особу і повідомляє запитуючій Стороні відповідь особи.

2. У випадку, зазначеному у пункті 1 цієї статті, у виклику зазначаються приблизна сума, яка підлягає сплаті особі, та витрати на проїзд і проживання, що відшкодовуються, і які запитуюча Сторона авансує через дипломатичні представництва чи консульські установи.

3. Особа незалежно від її громадянства, яка на виклик однієї із Договірних Сторін добровільно з'явилася до компетентних органів іншої Договірної Сторони, не може бути притягнута до відповідальності або затримана за будь-яке діяння чи для виконання судових рішень, які передували її від'їзду із запитуваної Сторони.

4. Цей імунітет закінчується, якщо особа, маючи можливість залишити територію запитуючої Сторони, протягом п'ятнадцяти днів з дати, після якої її присутність більше не була необхідною компетентним органам, тим не менш залишилася на цій території або, виїхавши з неї, знову туди повернулася, крім випадків непереборної сили.

5. Особа, яка не з'явилася до суду згідно з викликом, про вручення якого було запитано або який було вручено відповідно до цього Договору, не може підлягати будь-якому покаранню або примусовому заходу, навіть якщо цей виклик містить попередження про покарання.

Стаття 15

Тимчасова передача особи, яка тримається під вартою

1. На запит запитуючої Сторони та якщо на це погодилися запитувана Сторона та особа, яка тримається під вартою на її території, така особа тимчасово передається на територію запитуючої Сторони для дачі показань або надання іншої допомоги у кримінальному провадженні. У випадку відмови особи, яку тримають під вартою, її показання отримуються на місці представником органу запитуваної Сторони у присутності представника компетентного органу запитуючої Сторони.

2. У разі передачі особи відповідно до пункту 1 цієї статті:

а) передану особу тримають під вартою на території запитуючої Сторони, якщо запитувана Сторона не дозволить її звільнити;

б) запитуюча Сторона повертає передану особу під вартою запитуваній Стороні у дату, зазначену у запиті, якщо центральні органи не домовляться про інше;

с) час перебування під вартою у запитуючій Стороні зараховується переданій особі до строку покарання, призначеного вироком, винесеним у запитуваній Стороні, і не може перевищувати невідбутого строку покарання.

Стаття 16

Обмін відомостями про судимість

1. Центральні органи Договірних Сторін щонайменше один раз на рік інформують один одного про вироки, проголошені судами однієї Договірної Сторони стосовно громадян іншої Договірної Сторони.

2. У випадку кримінального переслідування в одній із Договірних Сторін компетентні органи запитуючої Сторони можуть негайно отримати зі компетентних органів запитуваної Сторони відомості про судимість зідносно переслідуваної особи.

Стаття 17

Розшук, заморожування активів, арешт і конфіскація

1. Одна Договірна Сторона може відповідно до свого законодавства надіслати запит іншій Договірній Стороні з проханням вжити заходів з метою розшуку, заморожування активів, арешту і конфіскації на її території майна та доходів, одержаних злочинним шляхом, і повідомити запитуючу Сторону про результати.

Такі заходи вживаються у межах, встановлених законодавством запитуваної Сторони.

2. Якщо Договірні Сторони не домовились про інше, запитувана Сторона розпоряджається майном та доходами, одержаними злочинним шляхом, конфіскованими на її території, відповідно до свого законодавства.

3. У будь-якому разі права *bona fide* третіх осіб при здійсненні вищезазначених заходів захищаються відповідно до законодавства запитуваної Сторони.

Стаття 18

Повернення предметів і документів

Будь-які предмети, включаючи оригінали або копії документів, передані запитуючій Стороні відповідно до цього Договору, повертаються запитуваній Стороні настільки швидко, наскільки це можливо, якщо остання не заявить про своє небажання їх отримати.

Стаття 19

Мови листування

1. Запит та документи, що до нього додаються, складаються мовою запитуючої Сторони та супроводжуються засвідченим перекладом на мову запитуваної Сторони.

2. Однак, документи, що додаються до запиту про вручення відповідно до статті 12 цього Договору, повинні супроводжуватися засвідченим перекладом на мову запитуваної Сторони, що надається зацікавленою особою.

Стаття 20

Витрати

1. Витрати, пов'язані з виконанням запиту, несе запитувана Сторона. Запитуюча Сторона несе витрати, пов'язані з:

- a) залученням експертів і перекладачів на території запитуваної Сторони;
- b) явкою осіб у запитуючу Сторону відповідно до статті 14 цього Договору;
- c) тимчасовою передачею осіб, які тримаються під вартою, відповідно до статті 15 цього Договору;
- d) витрати, що винikли у результаті виконання спеціальних процесуальних дій у порядку правової допомоги.

2. Якщо у ході виконання запиту стало очевидним, що його виконання приведе до витрат надзвичайного характеру, центральні органи Сторін проводять консультації з метою визначення строків та умов, за яких виконання запиту може бути продовжено.

Стаття 21

Забезпечення конфіденційності

1. На прохання запитуючої Сторони запитувана Сторона докладає усіх зусиль для дотримання конфіденційності запиту, його змісту та підтверджувальних документів, а також факту надання правової допомоги. Якщо запит неможливо виконати без порушення конфіденційності, запитувана Сторона інформує про це запитуючу Сторону, яка вирішує, чи слід виконувати запит за таких умов.

2. Запитуюча Сторона забезпечує конфіденційність доказів та інформації, наданих запитуваною Стороною, у тій мірі, у якій це можливо, враховуючи потреби розслідування та судового розгляду, зазначених у запиті.

Запитуюча Сторона не може без згоди запитуваної Сторони використовувати або передавати інформацію чи докази, надані останньою, для іншого розслідування або судового розгляду, ніж зазначені у запиті.

Глава III

Визнання і виконання судових рішень

Стаття 22

Судові рішення, які підлягають визнанню та виконанню

1. Договірні Сторони взаємно визнають та виконують судові рішення у цивільних справах, включаючи рішення у кримінальних справах в частині цивільного позову.

2. Однак положення цієї глави не застосовуються до судових рішень стосовно запобіжних заходів або заходів забезпечення позову, крім тих, що винесені у справах про стягнення аліментів.

Стаття 23

Умови визнання і виконання

Судові рішення визнаються та виконуються за умови виконання статті 22 цього Договору та за наступних умов:

- a) рішення постановлено компетентним судом;
- b) сторони були належним чином викликані, представлені або визнані такими, що не з'явилися відповідно до законодавства Договірної Сторони, де було ухвалено рішення;
- c) рішення набрало законної сили згідно з законодавством Договірної Сторони, в якій його було винесено;
- d) якщо у такій самій справі між тими самими сторонами на території Договірної Сторони, у якій запитується визнання і виконання рішення, не існує рішення, що набрало законної сили, або таку справу не було порушено раніше у суді цієї Договірної Сторони;
- e) рішення не суперечить публічному порядку Договірної Сторони, в якій його представлено.

Стаття 24

Процедура визнання і виконання

1. Процедура, що стосується визнання та виконання судових рішень, визначається згідно з чинним законодавством запитуваної Сторони.

2. Клопотання про визнання і виконання рішення подається безпосередньо заінтересованою особою або її представником до компетентного судового органу Договірної Сторони, на території якої запитується визнання і виконання. Однак, клопотання може бути подано до компетентної судової установи через центральні органи Договірних Сторін.

3. Суд, який ухвалює рішення щодо клопотання про визнання та/або виконання рішення обмежується встановленням умов, зазначених у статті 23 цього Договору.

Стаття 25

Документи, що додаються до клопотання про визнання і виконання

1. Особа, яка запитує визнання і виконання судового рішення, разом з клопотанням надає:

a) копію рішення, автентичність якого засвідчено належним чином;

b) довідку про те, що рішення набрало законної сили і підлягає виконанню відповідно до законодавства Договірної Сторони, у якій його винесено;

c) засвідчену копію підтвердження про виклик сторони, яка не з'явилася, у випадку, коли судове рішення було ухвалено за її відсутності, і якщо у рішенні не вказано, що виклики були дійсно вручені.

2. До документів, зазначених у пункті 1 цієї статті, додається засвідчений переклад на мову запитуваної Сторони.

Глава IV

Прикінцеві положення

Стаття 26

Урегулювання розбіжностей

Усі розбіжності стосовно застосування або тлумачення цього Договору вирішуються шляхом консультацій між центральними органами Договірних Сторін.

Стаття 27

Набрання чинності

1. Цей Договір підлягає ратифікації відповідно до чинного законодавства кожної Договірної Сторони.

2. Цей Договір набирає чинності через тридцять (30) днів після обміну ратифікаційними грамотами.

Стаття 28

Внесення поправок та припинення дії

1. За згодою Договірних Сторін до цього Договору можуть бути внесені поправки, які набирають чинності у порядку, визначеному у статті 7 цього Договору.

2. Цей Договір залишається чинним на невизначений строк.

3. Однак, будь-яка з Договірних Сторін може його денонсувати у будь-який час. Дія Договору припиняється через шість місяців від дати письмового повідомлення іншій Договірній Стороні.

Вчинено у м. Дакар „17” червня 2013 року у двох примірниках українською та французькою мовами, обидва тексти яких є повністю автентичними.

За Україну

За Республіку Сенегал

**Олександр Лавринович,
Міністр юстиції**

**Аміната Туре,
Міністр юстиції**